

Όνοματεπώνυμο:
Μάθημα:
Υλη:
Επιμέλεια διαγωνίσματος:
Αξιολόγηση :

ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΚΘΕΣΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΝΕΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Τα τελευταία χρόνια «οι συμμορίες των κοντών παντελονιών» σημειώνουν όλο και περισσότερες «επιτυχίες». Πιτσιρίκια 10 έως 14 χρόνων επιδίδονται σε κλοπές, καταστροφές αυτοκινήτων, επιθέσεις κάθε είδους, ακόμα και σε εγκλήματα. Στην Ευρώπη το φαινόμενο παίρνει εκρηκτικές διαστάσεις, μπροστά στο οποίο οι ενήλικες σηκώνουν τα χέρια ψηλά και οι ειδικοί δεν βρίσκουν εύκολα απαντήσεις στο ευνόητο ερώτημα: τα σημερινά παιδιά διψούν για βιαιότητες ή μήπως αποτελούν τους αποδιοπομπαίους τράγους μιας κοινωνίας σε κρίση;

Η κοινή γνώμη τα καθιστά υπεύθυνα για την ανασφάλεια στις πόλεις. Ωστόσο, η ενοχοποίησή τους από τους φιλήσυχους πολίτες και από τις κυβερνήσεις κρύβει ίσως μεγαλύτερους κινδύνους, όπως η επιστροφή στο αυστηρό σύστημα αναμόρφωσης με τον εγκλεισμό τους σε ιδρύματα, που εδώ και χρόνια είχε καταργηθεί, αφού τα αποτελέσματα ήταν απογοητευτικά.

Για ορισμένους νέους υπάρχει μια προετοιμασία προς τη βία, όταν οι οικογενειακές, κοινωνικές και σχολικές συνθήκες δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους. Το ιδανικό θα ήταν το σχολείο να σέβεται την προσωπικότητα του κάθε μαθητή, να προσέχει την κατάσταση των χώρων, τη ζωή, τις σχέσεις των μαθητών, την παιδαγωγία και την ηθική. Όταν κάποια από αυτές τις προϋποθέσεις λείπει, η αντίδραση των νέων είναι είτε η φραστική είτε η σωματική πρόκληση προς τους ενήλικους και αυτό ισχύει από τα παλιά χρόνια. Στην Πομπηία, μάλιστα, είχαν ανακαλυφθεί συνθήματα στους τοίχους κάποιου σχολείου που χαρακτήριζαν το δάσκαλο με φράσεις που έκαναν τους αρχαιολόγους να κοκκινίσουν.

Η νεανική εγκληματικότητα εμπεριέχει όλους τους παράγοντες της κοινωνικής αποδιοργάνωσης που είναι πραγματικές βόμβες, έτοιμες να εκραγούν. Ωστόσο, αυτό που χαρακτηρίζει περισσότερο τη σημερινή κατάσταση είναι η εμφάνιση του φαινομένου της ιδιώτευσης που καταλήγει στην ιδιωτεία, δηλαδή μια μορφή διανοητικής ανεπάρκειας. Η αδιαφορία των μεγάλων για τα κοινά οδηγεί τους νεότερους σε πράξεις αντικοινωνικές, εκφράζοντας έτσι τη δυσφορία τους για τη ζωή που διάγουν. Στις σύνθετες κοινωνίες υπάρχει μια χαλαρότητα που συνδυάζεται με τον πολλαπλασιασμό των απολιτικών πράξεων. Η εγκληματικότητα είναι ένα από τα χαρακτηριστικά τους.

Τα σπασμένα γραμματοκιβώτια και τζάμια, οι λεκτικές επιθέσεις στο δρόμο, οι μικροκλοπές για «την πλάκα» είναι συμπεριφορές που βιώνονται άσχημα από τα θύματα, τα οποία εξομοιώνουν τους δράστες με κακοποιούς. Αυτές οι μικροεπιθέσεις δεν είναι παρά σημάδια της προσωπικής ή συλλογικής έλλειψης απαντήσεων στα κοινωνικά προβλήματα της εποχής.

Οι πρώτοι που καλούνται να δώσουν λύσεις στο πρόβλημα είναι βέβαια οι γονείς, οι οποίοι στις περισσότερες περιπτώσεις απουσιάζουν. Πολύ συχνά οι ανήλικοι παρουσιάζονται στο δικαστήριο για να δικαστούν μόνοι τους. Έτσι, μπροστά στον δικαστή επινοούν έναν πατέρα προκειμένου να ανακτήσουν την αξιοπρέπειά τους και να αισθανθούν «τους άλλους». Ορισμένοι δεν έχουν δει ποτέ τον πατέρα τους να δουλεύει, άλλοι συντηρούν την οικογένεια από τις παράνομες δραστηριότητές τους. Είναι όλα τους παιδιά που περνούν κρίση πατρικής εξουσίας.

Το σχολείο, που καλείται και αυτό να δώσει λύσεις, πολλές φορές αποτελεί το πεδίο που αναπτύσσεται η βία. Το 1971, από μια έρευνα που έγινε στη Γαλλία και τα αποτελέσματά της παρουσιάστηκαν στο Συμβούλιο της Ευρώπης, έγινε γνωστό πως η σχολική αποτυχία αποτελεί πιθανό παράγοντα ενίσχυσης της εγκληματικής δράσης και πως συνεχώς μειώνεται η ηλικία που πρωτοεμφανίζονται παράνομες δραστηριότητες.

Ο κοινωνιολόγος ΚριστιάνΜπακμάν, ειδικευμένο στα προβλήματα της νεανικής εγκληματικότητας, εξηγεί το φαινόμενο στο «Εβενεμέν ντι Ζεντί»: «Μέσα στο πλαίσιο της γενικευμένης ανομίας, η συμπεριφορά των νέων παίρνει έναν επιθετικό, ακόμη και βίαιο χαρακτήρα. Αυτά τα παιδιά δεν έχουν συνείδηση των ορίων τους. Δεν νιώθουν φόβο και μπορούν να πάρουν οποιοδήποτε ρίσκο. Δεν ξέρουμε πώς να τα προσεγγίσουμε.

Τρομοκρατούν όλο τον κόσμο, αλλά δεν ενδιαφέρουν κανέναν. Θα μπορούσαμε ωστόσο να ξεκινούσαμε με μια αναθεώρηση της παιδαγωγίας. Στο παρελθόν, για τα παιδιά της υπαίθρου υπήρχε η θεωρία του Μπαστέν , για τα παιδιά των εργατών οι μελέτες του Φρενέ. Όμως, για αυτά των φτωχών προαστίων της Γαλλίας δεν υπάρχουν ούτε παιδαγωγοί ούτε κάποια σκέψη. Τη θέση αυτών έχει καταλάβει η αστυνομία και γιατί όχι σε λίγο και ο στρατός. Εξάλλου, διαισθανόμαστε ήδη να αναβιώνει η παλιά ιδέα του 19^{ου} αιώνα, αυτή των αναμορφωτηρίων και των εγκλεισμών για ψύλλου πήδημα. Μια ιδέα που ικανοποιεί τους μικροαστούς και την απαρχαιωμένη τοπική εξουσία.

«Μόνο που πρέπει να γνωρίζουμε πως αυτού του είδους η αντιμετώπιση θα δημιουργήσει μικρά τέρατα».

(ΒίκηΤσιώρου, εφημ. Ελευθεροτυπία - Κείμενο συντομευμένο και ελαφρώς διασκευασμένο)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A. Στο πλαίσιο μιας συζήτησης που θα γίνει στην τάξη σας με θέμα τη νεανική παραβατικότητα, διαβάσατε το παραπάνω κείμενο. Γράψτε μια περίληψη του κειμένου αυτού, με την οποία θα ενημερώσετε τους συμμαθητές σας για το περιεχόμενό του. (100 – 120 λέξεις)

Μονάδες 25

B1. Αναγνωρίστε τους τρόπους πειθούς που χρησιμοποιεί η συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο («Τα τελευταία χρόνια ... κρίση») του κειμένου.

Μονάδες 7

B2. Με ποια συλλογιστική πορεία είναι αναπτυγμένη η έκτη παράγραφος του κειμένου; («Οι πρώτοι ... εξουσίας.»)

Μονάδες 7

B3. α. ωστόσο, έτσι, μάλιστα: Να δοθεί η σημασία των παραπάνω διαρθρωτικών λέξεων.

Μονάδες 3

β. ανεπάρκεια, δυσφορία, παράνομος, απαρχαιωμένος: Να δοθεί ένα συνώνυμο και ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 8

B4. Γιατί η συγγραφέας πιστεύει ότι «αυτού του είδους η αντιμετώπιση θα δημιουργήσει μικρά τέρατα»; Να απαντήσετε σε μία παράγραφο 80 περίπου λέξεων.

Μονάδες 10

Γ. Στις δημόσιες συζητήσεις των ΜΜΕ τίθεται συχνά, ιδιαίτερα τους τελευταίους μήνες, το φλέγον ζήτημα της νεανικής παραβατικότητας. Εσείς, ως σύγχρονοι νέοι που γνωρίζετε το φαινόμενο εκ των έσω, καλείστε να δώσετε τη δική σας ερμηνεία στο πρόβλημα και να προτείνετε τρόπους αντιμετώπισής του, σ' ένα άρθρο για μια κυριακάτικη εφημερίδα. (500-600 λέξεις)

Μονάδες 40

Καλή Επιτυχία!